

Björn Gunnarsson — minning

F. 26. 2. 1868. — D. 22. 8. 1955.
— In memoriam —

FÁIR munu vera svo miklir gæfumenn, að þeir lifi öðrum eigi síður en sjálfum sér, en þó var það svo um Björn Gunnarsson, sem var skrifari minn við bæjarfógetaembættið á Norðfirði um 8 ára skeið.

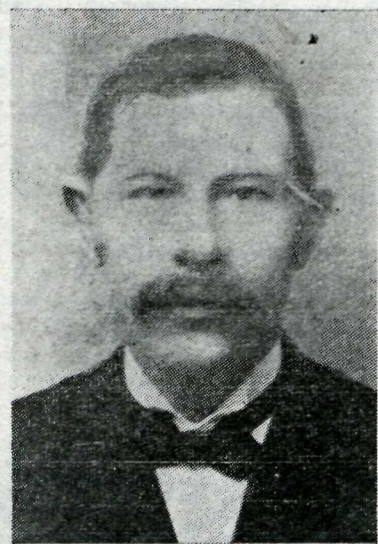
Um flesta mun það vera svo, að ævistarfi þeirra er lokið, er þeir hafa náð sjötugs aldri, og lýkur reyndar ævistarfi fjölmargra miklu fyr. Björn Gunnarsson var hinsvegar sjötugur er hann réðist til mín, í ársbyrjun 1938, sem skrifari við bæjarfógetaembættið í Neskaupstað, og gegndi hann því starfi þar til ég fluttist til Reykjavíkur í árslok 1945.

Mér var það ljóst, hvílikt happ það var, að fá slíkan samstarfsmann, mann, sem í engu vildi vamm sitt vita, og var góðum gáfum gæddur og gætti starfs síns í hvívetna svo, að ekki varð á betra kosið. Árvægni Björns og samvirkusemi var alveg einstök, en vinfesti hans og tryggð svo af bar.

Minnist ég hans jafnan, sem eins míns traustasta vinar, því mér var það ljóst hve mjög hann bar hag minn og fólks míns fyrir þrjústi. Var hann börnum mínum einkar góður og gat oft eftir lífinn starfsdag, eytt kvöldinu við að segja þeim sögur, og þær sögur voru jafnan gæddar sérstökum ævintýraljóma, það voru sögur góðs manns, sem hvorki bljúg barnsál né löng ævi var framandi. Kom þá eins og oftar greini lega í ljós, að Björn var af góðum stofni kominn og hafði hlotið að erfðum og í uppeldi þá sálargöf, sem er aðall hvers manns.

Björn Gunnarsson var 87 ára er hann lézt, fæddur 26. febrúar 1868 að Höfða í Grýtubakka-hreppi í S.-Þingeyjarsýslu. Foreldrar hans voru séra Gunnar Ólafsson, prestur að Höfða og seinni kona hans Guðrún Pétursdóttir Hjaltested frá Helgavatni í Vatnsdal. En séra Gunnar var sonur séra Ólafs Þorleifssonar, sem einnig hafði verið prestur að Höfða og konu hans Katrínar Gunnarsdóttur prests að Laufási. Björn ólst upp hjá foreldrum sínum á Höfða og þar á æskustöðvunum var hann síðan meginhluta ævinnar. Þórhur bróðir hans gerðist kennari við nýstofnaðan skóla í Hléskógum þar í sveitinni, og þar stundaði Björn nám í einn vetur, en fór árið eftir þá um tvítugt í Möðruvallaskóla. Var það tveggja ára skóli, en Björn lauk náminu á einum vetri, með góðum vitnisburði. Næsta vetur réðist hann heimiliskennari að Skarði í Laufássókn, en tók síðan að starfa við Höfðaheimilið, þar sem bræður hans höfðu nú tekið við búsföræðum. Þar kynntist hann konuefni sínu Þóru Jónsdóttur Espólín. Héldu þau til Mjóafjarðar til systur Þóru, Sigríðar, sem var kona Konráðs kaupm. Hjalmarssonar. Þar í Mjóafirði giftust þau þann 20. nóv. 1892 og hóf Björn störf við verzlun svila síns. En hann undi ekki þar og hélt með konu sína til æskustöðvanna, fyrst að Höfða, en síðan að Kljáströnd, þar skammt frá, og hófst nú hans aðal ævistarfi, og starfaði hann þar að útgerð og verzlun með bræðrum sínum, Þórði og Baldvini, áratugum saman. Birni var jafnan hin mesta ánægja að minnast þessara ára, þar nyrðra á æskustöðvunum, þegar umsvifin og margháttað störf kölluðu að. Naut hann óskoraðs trausts sveitunga sinna, enda hlöðust á hann ýmis störf fyrir sveitafélagið. Hann var hreppsnefndarmaður og sóknarnefndarmaður árum saman. Hann var gjaldkeri sveitarinnar í 18 ár og í 25 ár var hann gjaldkeri Sparisjóðs Höfðahverfinga. Mun sjóðurinn hafa dafnað þrýðisvel undir stjórni

hans. Björn fluttist með fjölskyldu sína til Norðfjarðar 1927 og starfaði við Verzlun Konráðs Hjalmarssonar þar til hún hætti laust fyrir áramótin 1938.

Sambúð þeirra Björns og Þóru var með ágætum, enda var hún hin þrýðilegasta kona í alla staði. Þeim hjónum var ekki barna auð ið, en þau ólu upp og komu til manns 4 börnum. Tvö þeirra ólust upp hjá þeim á Norðfirði, þau Sveinn Þorsteinsson, bankaritari, Akureyri, og Rannveig Sigríður Sigurbjörnsdóttir, kona Gísla Sigurðssonar, rakarameistara, Selfossi, en áður höfðu þau alið upp Sigurbjörn Jóhannsson föður Rannveigar, og Mariu Guð-Akureyri. Voru þau hjónin öll mundaðóttur, sem gístist Pétur Ásgrímssyni, fiskimatsmanni á um þessum fósturbörnum sínum, ekki síðri, sem foreldrar, en þótt þau hefðu átt þau sjálf, og var mikið ástriki milli þeirra og fósturbarnanna alla tíð.

Eftir lát konu sinnar á árinu 1938 var Björn fyrst samvistum við fósturbörn sín, en eftir að þau fluttust frá Norðfirði eignaðist hann heimili hjá Sigurði Eiríkssyni og Stefáníu Stefánsdóttur í Steinholti í Neskaupstað, og átti þar síðan heimili til dauðadags. Naut hann þar hinnar beztu aðhlynnningar í hvívetna, og þá ekki sízt í langvarandi og erfíðum veikindum sínum, en þá sem áður reyndist Steinholt-fólkið honum afburða vel.

Nú þegar leiðir okkar Björns hafa skilið og hann er horfinn handan móðunnar miklu, minnst ég ánægjulegra samverustunda okkar og tryggðar hans, sem við nutum ekki aðeins á Norðfirði, heldur einnig eftir að ég og fjölskylda mín hafði flutzt til Reykjavíkur. Ég minnst hans aldins að árum, en ungs í anda. Ég minnst starfsgleði hans, dugn aðar og ósérhlífni. Ég minnst mannsins, sem allt vildi færa á betri veg — mannsins, sem hafði lagt sitt af mörkum til þess að bæta líf annara og færa þeim gleði og heiðríkju kærleikans.

Ég þakka þér, Björn, vinfesti þína og tryggð, og ég er þess fullviss, þér mun hlotnast fyrirheit-ið:

„Sælir eru friðflytjendur, því þeir munu Guð sjá.“

Jónas Thoroddsen.

GÆFA FYLGIR

trúföndunarhringunum frá Sigurði, Hafnarstræti. — Sendur gegn póströfu — Sendu nákvæmt mál.

Hörður Ólafsson

Málflutningsskrifstofa.

Laugavegi 10. Símar 80332, 7673.

Íslensk tónlist erlendis

Á HÁSKÓLAHLJÓMLEIKUM í Erlangen í Þýskalandi 20. júlí söng prófessor Georg Kempff, sem mörgum mun hér að góðu kunnur eftir Íslandsferðir sínar, síðast 1934, með eigin undirleik lög eftir Schumann, Brahms, Wolf, Strauss, Sibelius, Kilpinen, Othmar Schoeck og Hallgrím Helgason. Undirleik við síðast nefnd lög annaðist höfundurinn sjálfur.

Enski fiðluleikarinn Peter Bornstein, London, hefir á liðnum vetri tekið „Rómanza“ eftir Hallgrím Helgason upp á verkefnaskrá sína og leikið hana nokkrum sinnum í útvarpi og á hljótleikum í London.

Söngkonan Ina Graffius í Hamborg hefir stofnað alþjóðasamtök, er hún nefnir „Ljóðalag sem brú milli þjóða“. Á fjölmörgum fundum, hátíðum og hljótleikum hefir hún túlkað lög ýmissa þjóða, skýrt innihald þeirra og anda og síðan sungið. „Lag frá Finnlandi

sprettur á sama hátt upp af rótum hjartans eins og íslenskt lag“, sagði listakonan m. a. á heimsfríðarþingi í Helsingfors á þessu sumri. En á þessu þingi flutti hún við ýmis tækifæri frumsamin íslensk lög og þjóðlagatúsetningar eftir Hallgrím Helgason.

30. júlí til 5. ágúst fór fram hin 7. evrópska skáldavika í Meisenheim í Rínar-Pfalz-héraði. Er til hennar stofnað af rithöfundinum Hellmut von Schweinitz. Voru þarna saman kominn skáld og heimspekingar frá Hollandi, Sviss, Frakklandi, Finnlandi, Þýskalandi og Íslandi. Var erindaflutningur og upplestur þrisvar á hverjum degi, auk danssýninga og hljótleika. Kom dr. Hallgrímur Helgason fram fyrir Íslands hönd og flutti 2. ágúst erindi um „Ljóð- og lagmennt Íslands“. Var svo góður rómur gerður að máli ræðumanns, að þátttakendur skáldapingsins ákváðu að láta gefa út fyrirlesturinn með tilheyrandi nótnadæmum á kostnað þingsins. Einnig bauðst borgarstjóri Meisenheim-borgar til að styðja útgáfuna af almannafé.

Á lokahljótleikum skáldavíunnar í hallarkirkju Meisenheim, sem hófust með því að prófessor Georg Kempff lék á kirkjuorgelið forleik við íslenska sálmalagið „Guð vor faðir“, sungu prófessor Kempff og Hallgrímur tvö lög í forníslenskum tvisöng, „Faðir á himna hæð“ og „Man ég þig mey“. Vakti hinn heiði og kraftmikli hljómur íslensku fimmundanna mikla athygli sem merki lagt fyrirbæri um sjálfstæða norræna margröddun, er rekja má aftur um þúsund ár. Með undirleik höfundar söng próf. Kempff síðan þrjú lög eftir Hallgrím og lék að síðustu orgelverk eftir Sweelinck, Händel og Bach.

Einar Ásmundsson hrl.

Holmarstræti 5 — Sími 5407.

Allskonar lögræðistörf

Fasteignasala

Friðfinnur Jónsson — minning

NÝLEGA var til moldar borinn merkismaðurinn Friðfinnur Jónsson, fyrrv. hreppstjóri á Blönduósi, er andaðist á heimili sínu, Gunnarsbraut 34, Reykjavík, eftir stutta legu 82 ára að aldri.

Friðfinnur Jónas Jónsson var fæddur 28. 3. 1873 að Móbergi í Langadal í A.-Húnavatnssýslu. — Foreldrar hans voru merkishjónin Jón Guðmundsson, hreppstj., Móbergi, og kona hans, Anna Pétursdóttir Jónssonar.

Ætt Friðfinns sál. var merk bændætt, sem hefur búið og átt Móberg allt frá 1800, er langafi Friðfinns sál. bjó þar, búhöldur mikill, svo að í minnum er haft og er ættbálkur mikill kominn frá honum, er átti 22 börn.

Friðfinnur sál. ólst upp í föðurhúsum og hlaut bezta uppeldi og menntun góða og trésmíðanám stundaði hann á árunum 1896—99 og gerðist fljótt afkastamikill og góður smiður. Var því hans aðalstarf trésmíði og byggði upp viðsvegar í héraðinu hífli fólksins og önnur mannvirki og hafði verkstæði á Blönduósi frá 1903, er hann kom þangað. Hann var mjög eftirsóttur til starfa og þótti fjölhæfur, hygginn og sérlega ráðhollur og góður í samvinnu.

Jafnhliða trésmíðastarfinu hafði Friðfinnur sál. nokkurn búskap. Hann ræktaði fallett tún á Blönduósi, byggði búpeningshús með hlöðu og fór vel með fénað sinn, enda hafði hann yndi af búgrein þeirri.

Friðfinnur sál. var greindur maður og hygginn. Hann fylgdist vel með öllum málum og mjög tillögugóður þegar því var að skipta. Hann var einn af forustumönnum hins nýja kaupstaðar Blönduóss og vann þar friðsælt og giftudrjúgt starf.

Friðfinnur var hreppstjóri á Blönduósi frá 1928 þar til hann fluttist til Reykjavíkur 1947. — Hreppsnefndarmaður í 24 ár og um skeið oddviti. Þá var hann í ýmsum nefndum fyrir hreppsfélagið, sem ég rek ekki hér.

Friðfinnur var vinmargur og traustur vinur vina sinna. Var gott til hans að leita með vandamál sín, því þau vildi hann leysa að góðs manns hætti.

Árið 1903 giftist Friðfinnur Jónsson eftirlifandi konu sinni, Þórunni Hannesdóttur Gíslasonar frá Fjösum í Svartárdal, hinni ágætustu konu. Voru þau hjónin fædd sama árið. Er mér minnst stætt hve þau hjónin voru fríð og glæsileg ung hjón og voru það alla tíð. Var hjónaband þeirra ágætt og allir heimilishættir og stjórni til fyrirmyndar. Heimili þeirra var fallett og voru þau samhent um alla greiðasemi. — Þau hjónin studdu mjög að eflingu kirkjulífsins og voru mjög kirkjurækir. Þau sýndu föður mínum sál. frábæra vinsemd og stuðning í hans starfi, sem var honum óneitanlega mikils virði. Fyrir þá góðu vináttu þakka ég mjög innlegga.

Þau hjónin eignuðust 4 börn, sem öll eru myndarleg og vel gefin — 3 dætur og 1 son. Gunnhildur andaðist á síðastliðnu ári, er var gift Stefáni Runólfssyni, rafvirkja; Reykjavík; Sigríður og Hulda, sem dvalið hafa hjá foreldrum sínum og sonurinn Skafti, giftur Svöfu Runólfssdóttur.

Með Friðfinni sál. er genginn til hvíldar einn af merkustu og mætustu fulltrúum þeirrar kynslóðar, sem fæddist síðari hluta 19. aldar — hann fæddist fyrir þjóðhátíðarárið 1874 — og starfaði fyrir og eftir aldamótin.

Á tímabilinu 1880 og fram yfir aldamótin voru mörg erfið ár til lands og sjávar, — váleg veður og óhagstætt verzlunarár. Landsmenn áttu við erfið kjör að búa, við skort af ýmsu tagi og þægindaleyfi og án allrar fjölbreytni í lifnaðarháttum.

En þessi kynslóð, — arftaki frelsisins og allra huggsjónanna, glæstra fyrirmæla, — þrátt fyrir harðræði náttúruaflanna og lítt bættra aðstæðna, — hófu markvissa baráttu fyrir bættum kjörum fólksins í landinu með því að efla samvinnu um alla verzlun, betri húsakynni og tryggari búrekstur. Er starf hennar vorboði íslenskra framfara og sjálfstæðis málum þjóðarinnar.

Væri auðvelt að nefna í þessu sambandi mörg nöfn húnverskra athafnamanna, sem unnu á þessum árum þrekvirkni á sviði umbóta og menningar. En mér persónulega í minni dagnaðar og fórnýfysi Ásmundar Jóhannssonar frá Haugi í Miðfirði, sem var húsasmíður í 5 ár og byggði upp nokkrar þröngar og loftlitlar baðstofur áður en hann fór til Ameríku árið 1900.

En um aldamótin hafði Friðfinnur sál. lokið trésmíðanám og settist að á Blönduósi og byrjaði smíðar þar og í héraðinu. Var hann vandvirkur og dugmikill smiður, sem áður er sagt. — Er óhætt að segja, að með starfi þessara manna urðu þáttaskil í byggingarmálum héraðsins og voru þeir frumkvöðlar og forustumenn um allt sem laut að byggingarmálum á þeim tíma og sérstaklega Friðfinnur, sem naut svo lengi við í þessari grein atvinnulífsins.

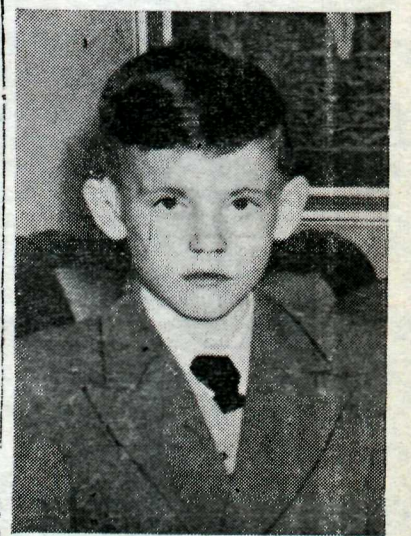
Ég veit vel, að eiginkonan, vin kona okkar, syrgir nú látinn elskulegan ástvin — eftir langa og fagra sambúð. Það er gangur lífsins að lifa og deyja. Bið ég guð að styrkja hana og blessa á þessari stundu og ætíð og gefa henni styrk í þessu mótlæti og börnunum þeirra líka.

Að lokum þakka ég hinum framliðna vini, vináttu hans alla og drenglyndi og góða framkomu í öllum málum. Þakka honum um runnið æfiskeið, sem var fjölbreytt og fagurt.

Guð blessi minningu hans.

Ólafur Bjarnason.

Magnús Ólafsson

Fæddur 12. nóvember 1946.

Dáinn 2. október 1955.

KVEÐJA FRÁ ÁSTVINUM.

Horfinn eru hjartans vinur hreinu björtu ljósin þín. Drottinn sem er athvarf allra upp þig leiddi heim til sín. Með þér urðu meðan lífið margar bjartar vonir til þessa lífsins stuttu stundir stöðugt veitir birtu og yl.

Yfir sorgir hærra hljómar himindýrðar sólum frá: Ég er sáll. Ó syrgið ekki. Sál mín ljómar guði hjá. Hann sem öllum heimi stjórnað hann á bæði líf og önd. Blessi þig um alla eilíft alvöld drottins líknar hönd.

Gísli Einarsson

héraðsdómslögmaður.

Málflutningsskrifstofa.

Laugavegi 20B. — Sími 82631.